

Pertge eleger Andreas Felix (pbd) en la regenza?

CUN ANDREAS FELIX
HA DISCURRÌ MARTIN CABALZAR

Pertge duai il pievel grischun eleger gist Vos en la regenza grischuna.

Jau sun intgantà da noss chantun: da sia varietad, da sias bellezzas e da sia qualitad da viver. Per quest Grischun vulesse jau m'engaschar davent dal 2019 sco commember da la regenza.

Qualas èn las pli grondas sfidas per il chantun en il decurs dals proxims quatter onns?

A las interpresas manca persunal qualificà e tants giuvenils bandunan noss chantun pervia da lur scolaziuns e studis. Savens na turnan els betg pli. Nus stuain adattar nossa purschida da furmaziun puspè pli fitg als basegns ed a las fermezzas da nossa economia. Cun quai dain nus perspectivass als giuvenils da chattar in post da lavur suenter lur furmaziun professiunala, da realisar in gudogn duai ed a manar ina vita independenta en il Grischun.

Tge finamiras ha la regenza cuntanschì en il decurs dals ultims quatter onns e tge schanzas ha ella manchentà?

Andreas Felix, il candidat burgais-democrat per la regenza grischuna.

MAD

Tge ch'è cuntanschì: Las finanzas èn en urden ed il chantun è en il cas d'agir a basa da sias finanzas. L'adattaziun da las structures communalas s'avanza tenor plan, e cun la lescha d'economia è vegnida stgaffida la basa per ina politica activa en favur da quest'economia. Pertutgant ils tschains d'aua èsi reussì al chantun da cuntanscher ina victoria a temp. Tge che n'è betg cuntanschì: I n'è betg gartegià da sutmetter al pievel in concept persuadent per realisar Gieus olimpics che fissan stads acceptabels per la maiorità da las votantas e dals votants en il proceder democratic.

Co giuditgais Vos las perspectivas economicas dal Grischun per ils proxims quatter onns?

Il svilup economic vegn ad esser positiv

Jau part da quella ch'il svilup economic vegn ad esser levamain positiv ils quatter onns vegnents. La Vallada dal Rain grischun e las interpresas orientadas a l'export èn en ina buna posiziun. Il turissem dastgass profitar da la situaziun continuadamain tendida en diversas autras parts dal mund. Las activitads dal chantun, da las vischnancas e da la Viafier retica pertutgant investiziuns rinforzan l'occupaziun en l'economia constructiva ed en la mastergnanza.

La regenza è londervi d'elavurar in concept integral che duai distgargiar a moda durabla il tegnairchasa chantunal. Nua vesais Vos potenzial da spargn en vista als meds finanziari che vegnan adina pli stgars?

Programs da distgargia dovran in squitsch grond avunda per che tals chattian la finala la maiorità en il cussegl grond e possian instradar mesiras che mainan a finamiras gjavischadas. Sche nus essan gia uschè anavanz vegn a sa mussar. Ina tscherta simmetria da cumpensaziun na vegn betg ad esser evitabla e tut ils posts d'expensas vegnan a stuair contribuir lur part. En il center dals sforzs da spargn stattan ils posts d'expensas che na genereschan nagins impuls economics.

Tge mesiras èn necessarias per mantegnair attractiv il sistem da furmaziun dal Grischun, malgrà la digren demografica?

Pli pauc è savens dapli

Pli pauc è dapli! Nus stuvain puspè avair il curaschi d'approfondar nossas competenzas-clav enstagl da tractar tants temas be da maniera superfiziala. Da chapir in zic pli pauc d'ina materia è pli impurtant, tenor mai, che da be avair udi in pau da bleras chaussas. Jau sun da l'avis che nus mettian a dies me-mia bleras incumbensas a la scola – er socialas – e surdumandain quattras bleras scolaras e blers scolaras. Dalls giadas vegnan er surchargiadas las persunas d'instrucziun.

La planisaziun dal territori pretenda in'adattaziun radicala da las zonas da bajegiar. Co duajan augments e reducziuns da valita vegnir cumpensads en quest connex?

Cumpensar la sperdita cun il retgav

Las premissas fundamentalas èn vegnidas dadas entras las votantas ed ils votants svizzers cun acceptar la lescha da planisaziun federala. L'augment da valur è da chargiar cun ina contribuziun da plivalur d'almain 20% e las sminuziuns da la valur èn da cumpensar cun il retgav da questas contribuziuns.

Tge conclusiun or dal «Weissbuch für den Bündner Tourismus» è per Vos persunalmein la pli impurtanta?

Da cuminanza giess quai pli bain

Da cuminanza giess quai pli bain! Dapli coordinaziun e collavuraziun èn pretendidas. Il giast na tschertga betg be in lieu u ina chombra per passentar sias vacanzas, el tschertga eveniments e recreaziun, e quai al pudain nus porscher be cun stentas comunablas.

Cun tge instruments po la depopulaziun da las regiuns muntagnardas e

periferas vegnir franada e la colonisaziun decentrala promovida?

Mo in med effectiv: posts da lavur

I dat be in med effectiv: posts da lavur! Il recept per tals è dar la pli gronda libertad pussaivla ad iniziativa d'interprenders per realisar lur finamiras. Il turissem ha ina rolla centrala en quest regard. La politica po furnir in'impurtanta basa cun effizientas averturas stradalas ed il colliament intelligent da vias, viafier e rait digitala.

Co vulais Vos empruvar da survegnir enta maun ils custs sin il sector da la sanadad publica che creschan ad in crescher?

In instrument effectiv, ch'è adattà a las relaziuns grischunas, ves jau en la concentrasiun dal provediment sanitar en centers da sanadad regionalas. Quai lubescha auta professiunalità e cumpetenzza en la vischinanza raschunavla da la populaziun, er en las regiuns periferas da noss chantun. Plinavant sto vegnir promovì tant sco pussaivel il tractament ambulanz avant che quel staziunar.

Fa il Grischun avunda per il mantegniment dals linguatgs minoritars e per la promoziun da cultura u duess quest engaschament vegnir rinforzà?

Discurre la lingua e viver la cultura

Linguas han da vegnir discurreddas e la cultura duai viver. Tuttas duas pretaisas na pon betg vegnir ordinadas da surengiu. Il chantun duai sustegnair. Minoritads linguisticas sco er stgaffiders da cultura duajan s'unir pertutgant lur basegns avant ch'annunziar lur pretendiments envers il chantun.

Considerais Vos la purificaziun da las structures politicas (furmaziun da regiuns e fusions da vischnancas) sco terminada u èn ulteriurs pass necessaris?

Fusions da vischnancas e purificaziuns structuralas han da vegnir decididas e purtadas da la populaziun pertutgada. L'autonomia da vischnancas è cun raschun fitg bain fundada en il Grischun. Il stadi duai agir sin il nivel pli bass pussaivel ed uschè damanaivel sco pussaivel ad abitantas ed abitants. Il svilup dals ultims onns ha mussà che questa via è la giusta per noss chantun.

Cun la Politica agrara 2022 ha il cussegl federal en mira da liberalisar e d'avrir anc pli fitg il martgà. Supporta l'agricultura grischuna quai?

Respectar ils basegns da l'agricultura da muntogna

La Svizra ed il Grischun cun lur interpresas prosperavlas ed orientadas a l'export dependan da relaziuns francas cun lur pli impurtants partenaris commercialas. Las relaziuns economicas cun quels partenaris han da respectar ils basegns particulars da l'agricultura da muntogna grischuna. Per quest regard èsi dad obligar il cussegl federal.

Tge cumposiziun politica (partidas) e persunala preferis Vos per la proxima perioda d'uffizi da la regenza?

La partida na gioga nagina rolla en quest connex

Ina regenza ha da chattar la meglra soluziun pussaivla en discurs cuncontrastiv per resguardar propi ils interess dals Grischuns, ed alura ha quella da represchentar cuminaivlamain decisiuns tractas. Quai pretenda persunalitads che han la voluntad ed èn en il cas da far quai. L'appartegnentscha ad ina partida na gioga nagina rolla en quest connex.

Curt e bun

Mia patria:

il Calanda

Mias fermezzas:

quietezza ed equiliber

Mias flaiwezzas

malpazienza al computer

Mes passatemp:

la chatsch'auto grischuna, sajettar a 300 m, passlung, ir cun velo

Mes idol politic:

Winston Churchill

Mes siemi incumpli:

nagin

Jau ma sent privilegià en mia vita. Grazia!

Mes plat preferi:

«Chrutchräpfli» da la mamma